

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Õigusabi](#) > Scotland

Õigusabi

Šotimaa

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kulud olenevad asja laadist. Need võivad hõlmata tasuta õigusabi saava isiku (abistatava isiku) nimel tegutseva õigusnõustaja tasusid koos selliste kuludega nagu kohtulõivud ja eksperdiarvamuste kulud.

Kohtumenetluse lõpus otsustab kohus, kumb pool peab kohtukulud tasuma. Üldjuhul mõistetakse kohtuvaidluse võitnud poole kohtukulud välja kaotanud poolelt, ent sellest põhimõttest on palju erandeid. Kui abistatav isik kohtuvaidluse kaotab või kui kohtukulud mõistetakse välja teiselt poolelt, kuid viimane neid ei tasu, kannab abistatav isik oma kohtukulud ise.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Riiklikult rahastatud õigusabi (tasuta õigusabi) võimaldab inimestel oma õigusi kas teostada või kaitsta või maksta oma kaitse eest, kui nad ei saaks seda endale muidu lubada. Šotimaal haldab tasuta õigusabi Šotimaa õigusabi nõukogu (Scottish Legal Aid Board (SLAB)), mis on Šotimaa valitsuse rahastatav struktuuriväline avalik-õiguslik asutus.

Õigusalast abi on kolme liiki.

- Nõustamine ja abi tsiviilasjades: suuline või kirjalik nõustamine seoses Šoti õiguse kohaldamisega konkreetsete asjaolude korral, mis on esile kerkinud seoses nõustamist taotleva isikuga. Seda pakub õigusnõustaja ja kui see on asjakohane, siis nõustaja.
- Nõustamine esindamise teel (ABWOR): nõustamise ja abi liik, mis võimaldab õigusnõustajal või kui see on asjakohane, siis nõustajal olla esindajaks määratud Šotimaa kohtute tsiviilkohtumenetlustes.
- Tasuta õigusabi tsiviilasjades: eraldi süsteem, mis võimaldab õigusnõustajal või kui see on asjakohane, siis nõustajal olla esindajaks muude määratud Šotimaa kohtute tsiviilkohtumenetlustes.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi taotlevate isikute suhtes kohaldatavad abikõlblikkuse kriteeriumid on ühtsed ja läbipaistvad ning taotluste suhtes kohaldatakse õigusaktides sätestatud kriteeriume. Esimest kaht kriteeriumi kohaldatakse taotluse õigusliku sisu suhtes. Tuleb tõendada, et asjal, mille jaoks tasuta õigusabi taotletakse, on õiguslik alus (nn põhjendatud alus) ja et kohtuvaidluse lahendamiseks on mõistlik kasutada riigi rahalisi vahendeid. Kolmandat kriteeriumi kohaldatakse taotleja rahalise olukorra suhtes.

Õigusnõustaja võib anda nõu ja abi, kui ta on veendunud, et taotleja on rahaliselt abikõlblik ja küsimus, milles ta nõustamist taotleb, kuulub Šoti õiguse kohaldamisalasse. Õigusnõustaja võib anda nõu ja abi kuni teatava kulusummani. Kõik toimingud, mis ületavad kulude algsummat, peavad saama Šotimaa õigusabi nõukogu heakskiidu, nagu ka toimingud, mis nõuavad esindamist.

Selleks et taotleda õigusabi Šotimaa 1986. aasta tasuta õigusabi seaduse (Legal Aid (Scotland) Act 1986) alusel, ei pea olema Šotimaa elanik. Nõustamist ja abi pakutakse Šoti õigust (sealhulgas Šotimaal kohaldatavat Ühendkuningriigi õigust) puudutavates küsimustes. Tasuta õigusabi on kättesaadav Šoti kohtutes toimuvateks menetlusteks.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Vt vastus 2. küsimusele.

Tsiviilasjades antavat nõu ja abi on võimalik saada Šoti õiguse kohaldamisega seotud küsimustes.

Nõustamist esindamise teel saab kasutada mitme õigusaktidega määratud kohtu tsiviilkohtumenetlustes. Nende hulka kuuluvad sisserändevaidluste apellatsioonikohtud (Immigration Appeal Tribunals) ja töökohtud (Employment Tribunals).

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi on võimalik saada mitme muu õigusaktidega määratud kohtu tsiviilkohtumenetlustes. Nende hulka kuuluvad esimese astme kohtud (Sheriff Courts) ja kõrge tsiviilkohtus (Court of Session), mis on Šotimaa peamised tsiviilasju menetlevad kohtud. Tasuta õigusabi on võimalik saada ka näiteks sotsiaalkindlustuskohtunike (Social Security Commissioners) ja töövaidluste apellatsioonikohtute (Employment Appeal Tribunals) menetlustes.

Tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi ei saa anda menetlusteks, mis on täielikult või osaliselt seotud laimamisega, valimiskaebustega, lihtsustatud abielulahutuse avalduste esitamisega kõrges tsiviilkohtus või esimese astme kohtus ning võlgniku avaldustega tema vara arestimiseks. Seda ei saa anda väiksemate nõuete kohtu menetlusteks (kus nõude suurus on alla 3000 Inglise naela, välja arvatud juhul, kui nõue on esitatud seoses isikukahjuga).

Teie õigusnõustaja saab siiski anda teile neis asjades nõu nõustamise ja abi raames.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Õigusnõustaja võib kiireloomulistel juhtudel astuda menetluse käigus teatavaid samme, et kaitsta taotleja seisukohta enne, kui Šotimaa õigusabi nõukogu tsiviilasjades antava tasuta õigusabi taotluse kohta otsuse teeb.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Šotimaa õigusabi nõukogu aktsepteerib üksnes neid taotlusi, mille on esitanud taotleja nimel tegutsev õigusnõustaja.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, milliseid dokumente on vaja rahalise abikõlblikkuse ja asja põhjendatuse hindamiseks.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Šotimaa õigusabi nõukogu aktsepteerib üksnes neid taotlusi, mille on esitanud taotleja nimel tegutsev õigusnõustaja, mitte taotleja otse.

Kui te ei leia ise omale õigusnõustajat, kes teid esindaks, saate kasutada Šotimaa õigusnõustajate ühenduse (Law Society of Scotland) [veebisaidil](#) pakutavat õigusnõustaja otsingut. See annab võimaluse otsida tasuta õigusabi andmiseks registreeritud õigusnõustajat. Võite helistada ka õigusnõustajate ühenduse numbril 0131 226 7411.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, kas teil on õigus saada tasuta õigusabi skeemiga hõlmatud nõustamist ja abi.

Tasuta õigusabi saamiseks esitab teie õigusnõustaja teie nimel taotluse ja Šotimaa õigusabi nõukogu võtab teie mõlemaga ühendust, kui teie taotlust tsiviilasjades antava tasuta õigusabi saamiseks on hinnatud. Šotimaa õigusabi nõukogu veebisaidil on ka mitu [abikõlblikkuse hindamise vahendit](#), et aidata teil teada saada, millele teil võib olla õigus.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teie õigusnõustaja teavitab teid sellest, kuidas toimida.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Enne nõustamise ja abi või tasuta õigusabi taotlemist peate konsulteerima õigusnõustajaga.

Kui te ei leia omale õigusnõustajat, kes teid esindaks, saate kasutada Šotimaa õigusnõustajate ühenduse veebisaidil pakutavat [õigusnõustaja otsingut](#). See annab võimaluse otsida tasuta õigusabi andmiseks registreeritud õigusnõustajat. Võite helistada ka õigusnõustajate ühenduse numbril 0131 226 7411.

Teise võimalusena annab [Šotimaa õigusabi nõukogu](#) teavet lähimate õigusnõustajate kohta, kes pakuvad tasuta õigusabi, või muude nõustajate kohta, keda nõukogu rahastab. Tsiviilasjade puhul on võimalik õigusnõustajat otsida asja liigi järgi. Ent isegi kui mõni äriühing on registreeritud tasuta õigusabi andjana, ei ole ta kohustatud ühelegi kliendile teenuseid osutama ega tasuta õigusabi juhtumit endale võtma.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Vt vastus 1. küsimusele.

Tasuta õigusabi katab ainult teie enda õigusnõustaja kulud ja muud teie asjaga seotud kulud, nagu kohtulõivud ja eksperdiarvamuste kulud. Tasuta õigusabi ei kata teise poole kulusid.

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi, võidakse teilt nõuda omaosalust kohtuasja kulude katmises. Omaosaluse suurus sõltub teie rahalisest olukorrast.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi piiratud ulatuses, peate kohtumenetluse ülejäänud kulud ise tasuma. Kui peate tasuma omaosaluse, sõltub selle suurus teie netosissetulekust, säästudest ja varast. Šotimaa õigusabi nõukogu hindab teie sissetuleku suurust alates taotluse esitamise kuupäevast ning samuti teie kapitali suurust (säästud ja teie omandis olevad väärtesemed) seni, kuni teie kohtuasja menetlemine kestab.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Algne tasuta õigusabi tõend ei hõlma kohtuvaidluse tulemuse edasikaebamist. Edasi kaebamiseks tuleb esitada uus tasuta õigusabi taotlus ja Šotimaa õigusabi nõukogu peab olema veendunud, et õigusaktides sätestatud kriteeriumid on apellatsioonkaebuse puhul täidetud.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Šotimaa õigusabi nõukogu võib tasuta õigusabi andmise mitmesugustel põhjustel peatada ja aeg-ajalt teebki seda, näiteks siis, kui õigusnõustaja ei vasta lisateabe esitamise taotlusele. Kooskõlas seaduses sätestatud

abikõlblikkuse kriteeriumidega peab Šotimaa õigusabi nõukogu lähtuma isiku rahaliste vahendite pidevast hindamisest ja kaaluma, kas tasuta õigusabi andmine on endiselt mõistlik. Mõistlikkuse hindamise üks osa on, et tasuta õigusabi saavalt isikult eeldatakse kohtumääruste täitmist.

Tasuta õigusabi andmise võib lõpetada ka juhul, kui abistatav isik on esitanud valeandmeid või jätnud avalikustamata olulise teabe, ning sellises olukorras võib Šotimaa õigusabi nõukogu väljamakstud raha ka tagasi nõuda.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui kellelegi on keeldutud tasuta õigusabi andmast, on Šotimaa õigusabi nõukogu esitanud keeldumise põhjuse(d). Isik võib taotleda juhtumi läbivaatamist, eriti kui asjaolud on muutunud. Konkreetset juhtumit saab Šotimaa õigusabi nõukoguga arutada e-posti (general@slab.org.uk) või telefoni teel. Infotelefonile (0131 226 7061) vastatakse esmaspäevast reedeni kl 8.30–17.00.

■ Viimati uuendatud: 15/07/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.